

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра державно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету
Віталій СЕРЬОГІН

» *серпень* 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

АДМІНІСТРАТИВНА ПРАВОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ

рівень вищої освіти	третій (PhD)
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітньо-професійна програма	Право
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	юридичний

2024 / 2025 навчальний рік

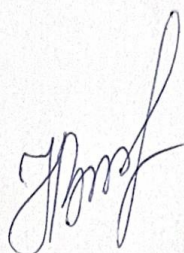
Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету
« 28 » серпня 2024 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Тетяна КАГАНОВСЬКА, професор кафедри державно-правових
дисциплін

Програму схвалено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін юридичного
факультету

Протокол від «26» серпня 2024 року № 12

Завідувач кафедри
державно-правових дисциплін

Наталія ГРИШИНА

Програму погоджено гарантом освітньо-професійної програми третього (PhD) рівня вищої
освіти за спеціальністю 081 Право

Гарант освітньо-професійної програми третього
(PhD) рівня вищої освіти «Право»,
доктор юридичних наук, професор

Тетяна КАГАНОВСЬКА

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від «28» серпня 2024 № 1

Голова науково-методичної комісії

Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Адміністративна правова термінологія» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки за науково-освітнім рівнем «доктор філософії»

Спеціальності 081 «Право»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у аспірантів цілісного уявлення про стан сучасної адміністративно-правової термінології, існуючи напрямки наукових досліджень в галузі адміністративного права, сучасні тенденції розвитку адміністративно-правової доктрини.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у аспірантів знань (ЗК-1) про:

- основні положення дореволюційних доктрин поліцейського та державного права, а також радянського адміністративного права як предтечі сучасної адміністративно-правової термінології;
- генезис сучасної адміністративно-правової термінології; базові категорії сучасної адміністративно-правової доктрини; систему цінностей в адміністративному праві;
- сучасні підходи до визначення сутності виконавчої влади та форм її реалізації; теоретичні основи механізму адміністративно-правового регулювання;

Крім того завданнями вивчення дисципліни є формування у аспірантів умінь:

- вдосконалювати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень шляхом систематизації інформації про сучасний стан, соціальне призначення й генезу адміністративного права (ЗК-2);
- відстежувати тенденції розвитку адміністративно-правової доктрини (ЗК-3);
- оцінювати відповідність стану адміністративного законодавства положенням сучасної адміністративно-правової доктрини (ЗК-4);
- виявляти й формулювати проблеми адміністративного права на доктринальному рівні (ЗК-3);
- кваліфіковано вести наукову дискусію з приводу положень адміністративно-правової доктрини; формулювати та відстоювати власні погляди в максимально ефективній, переконливій, коректній і тактовній формі, працювати з критикою; роз'яснити положення адміністративно-правової доктрини (ЗК-9).

1.3. Кількість кредитів

Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
10 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
8 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
72 год.	84 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми, аспіранти в результаті навчання мають здобути навички:

- використання положень сучасної адміністративно-правової доктрини в науковій та науково-педагогічній діяльності (ПК-1);
- роботи з монографічними джерелами сучасної адміністративно-правової доктрини (ПК-1);
- формулювання наукових висновків на доктринальному рівні (ПК-7);
- проведення самостійних, організації індивідуальних і колективних наукових досліджень з актуальних проблем адміністративного права (ПК-4);
- використання положень сучасної адміністративно-правової доктрини при розробці проектів нормативно-правових актів та аналізі судової практики (ПК-2).

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Термінологія адміністративного права та проблеми визначеності суміжного термінологічного ряду.

Визначення проблем застосування правових термінів в адміністративному праві.
Термінологічний ряд базових понять і новітніх термінів.

Тема 2. Проблеми термінології адміністративного процесу.

Відсутність єдності у визначенні адміністративного процесу.
Наукові погляди на визначення адміністративного процесу.
Співвідношення із іншими суміжними правовими поняттями.

Тема 3. Визначення та співвідношення терміну «адміністративне правопорушення» та «адміністративний проступок».

Визначення адміністративного правопорушення: ознаки

Визначення адміністративного проступку: ознаки.

Законодавче закріплення.

Тема 4. Поняття «публічний спір» та «адміністративно-правовий спір» в законодавчій термінології.

Поняття та ознаки публічного спору.

Поняття та ознаки адміністративно-правового спору.

Сфери використання понять.

Тема 5. Проблема використання терміну «законодавство» для визначення різного обсягу правового поняття.

Законодавство: зміст та елементи.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Термінологія адміністративного права та проблеми визначеності суміжного термінологічного ряду.	18	2	2			14	18	2	2			14
Тема 2. Проблеми термінології адміністративного процесу.	18	2	2			14	18					18
Тема 3. Визначення та співвідношення терміну «адміністративне правопорушення» та «адміністративний проступок».	18	2	2			14	18					18
Тема 4. Поняття «публічний спір» та «адміністративно-правовий спір» в законодавчій	18	2				16	18					18

термінології.												
Тема 5. Проблема використання терміну «законодавство» для визначення різного обсягу правового поняття.	18	2	2			14	18	2			18	16
Усього годин	90	10	8			72	90	4	2			84

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин Денна/заочна
1	. Термінологія адміністративного права та проблеми визначеності суміжного термінологічного ряду.	2/2
2	Проблеми термінології адміністративного процесу.	2/-
3	Визначення та співвідношення терміну «адміністративне правопорушення» та «адміністративний проступок».	2/-
4	. Проблема використання терміну «законодавство» для визначення різного обсягу правового поняття	2/-
	Разом	8/2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п ТЕМА	Види, зміст самостійної роботи	Кількість Годин Денна/заочна
1	Опрацювання матеріалів лекції, вивчення рекомендованої літератури, засвоєння змісту базових понять і категорій. Ознайомлення з працями видатних українських вчених адміністративістів різних часів Підготовка до семінарського заняття згідно із планом	14/14
2	Опрацювання матеріалів лекції, вивчення рекомендованої літератури, засвоєння змісту базових понять і категорій. Опанування змісту базових цінностей адміністративного права. Опрацювання рекомендованих нормативно-правових актів з точки зору цінностей на реалізацію яких вони спрямовані. Підготовка до семінарського заняття згідно із планом	14/18
3	Опрацювання матеріалів лекції, вивчення рекомендованої літератури, засвоєння змісту базових понять і категорій. Підготовка до семінарського заняття згідно із планом.	14/18
4	Опрацювання матеріалів лекції, вивчення рекомендованої	16/14

	літератури, засвоєння змісту базових понять і категорій. Підготовка до семінарського заняття згідно із планом	
5	Опрацювання матеріалів лекції, вивчення рекомендованої літератури, засвоєння змісту базових понять і категорій. Підготовка до семінарського заняття згідно із планом.	14/16
	Разом	72/84

6. Індивідуальні завдання

Під час вивчення навчальної дисципліни «Адміністративна правова термінологія» аспірантам можуть надаватись для виконання індивідуальні завдання у формі написання рефератів, підготовки до конференцій тощо. Теми індивідуальних завдань визначаються для кожного аспіранта окремо у разі виникнення необхідності.

Аспіранти, які з поважних причин не були присутніми на лекційних заняттях, отримують індивідуальні завдання за відповідною темою.

7. Методи контролю

Контроль результатів вивчення навчальної дисципліни «Адміністративна правова термінологія» передбачає здійснення поточного (під час проведення семінарських занять) та підсумкового контролю у формі заліку.

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять шляхом оцінки письмових завдань виконаних під час підготовки к семінарському заняттю. За результатами поточного контролю аспірант може отримати до 10 балів.

Оцінки за результатами експрес-опитування складаються і додаються до оцінки за результатами підсумкового контролю.

Контрольне завдання для заліку містить два контрольних питання. Кожне з контрольних питань оцінюється максимальною оцінкою у 20 балів. Загальна кількість балів за результатами підсумкового контролю – 40.

Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант за результатами оцінки його роботи складає 100 балів.

У разі виконання індивідуального завдання, до загальної суми балів може бути додано до 10 балів.

8. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен/залік – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\Sigma 40$ – сума максимальної кількості балів

$\Sigma 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\Sigma 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру.

8 – коефіцієнт

Індивідуальне завдання – 10 балів

Контрольна робота – 10 балів.

Поточний контроль						Індивідуальне завдання*	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен /залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	TN					
$\Sigma 40$						10	10	60	40	100

T1, T2 ... TN – теми.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів, але в межах максимальної загальної суми балів – 100.

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів**.

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;

- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;

- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних/залікових робіт.

Контрольні та екзаменаційні (залікові) роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 10 тестових завдань, екзаменаційна/залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожен правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	За чотирирівневою шкалою оцінювання	За дворівневою шкалою оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	зараховано
1-49	незадовільно	незараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник: у 2–х т. / ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К. : Вид-во «Юрид. думка», 2004 . – Т. 1. Загальна частина. – 2004. – 584 с.
2. Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В.Б. Авер'янова.- К.: Видавничий Дім „Ін-Юре”, 2002.- 668 с.
3. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / За заг. ред. В.Б. Авер'янова.-К.: Факт,2003.
4. Демократичні засади державного управління та адміністративне право: Монографія / За заг. ред. В.Б. Авер'янова/ К.: Видавництво «Юридична думка», 2010.-496 с.

Допоміжна література

1. Бородин І.Л. Адміністративно–юрисдикційний процес: Монографія / Бородин І.Л.– К.: Алеута, 2007.– 184 с.
2. Голосніченко І.П. Адміністративний процес: навчальний посібник / І.П. Голосніченко, М. Ф. Стахурський. – К.: ГАН, 2003.– 256 с.
3. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право) : навч. посіб. / В.К. Колпаков. –К.: Юринком Інтер, 2008.– 256 с.
4. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: Монографія .- К., 2004.- С.394-395;
5. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: Монографія / Кузьменко О.В. – К.: Атіка, 2005.– 352 с.;
6. Кузьменко О.В. Процесуальні категорії адміністративно- процесуального права: монографія / О.В. Кузьменко. – Львів: ВАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас», 2004. – 232 с.
7. Лук'янець Д.М. Адміністративно – деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання: Монографія / Лук'янець Д.М.– Суми: ВТД “Університетська книга”, 2006.– 367 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – <http://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – <http://www.president.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. – <http://court.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Верховного Суду. – <http://www.scourt.gov.ua/>